

Afilosofie (≠ antifilosofie!) / Antifilosofie (≠ antifilosofie!) / Antifilosofie (≠ afilosofie!)

O afilosofii resp. afilosofickém přístupu (myšlení atd.) můžeme mluvit jen tam, kde nic „filosofického“ nevstupuje do hry; naproti tomu každá antifilosofie je jen zvláštním (obvykle degradovaným a dále degradujícím) druhem filosofie (pseudofilosofie, pokud chceme být přesní). Afilosofické myšlení bylo zajisté samozřejmostí před vynálezem myšlení filosofického (tady nechme zatím stranou, v čem vlastně ten vynález spočíval – my máme za to, že to byl především vynález pojmů a pojmového myšlení); a protože filosofie a filosofické myšlení se poměrně intenzivně šíří také „nákazou“, tj. napodobováním, přizpůsobováním atd., lze už jen z toho usuzovat, že afilosofické myšlení je ve společnostech, kde filosofie v nějakých podobách existuje a působí, velmi vzácné. Ovšem na druhé straně je třeba si uvědomit, že filosofie a filosofičnost, která ovlivňuje myšlení některých lidí právě jen v důsledku oné „nákazy“, je velmi nekvalitní, vlastně upadá; jsou to jednak pouhé relikty starých způsobů filosofování, jednak jakési pseudofilosofické novotvary (či spíše „starotvary“, jakési kalky, u nichž nicméně lze stopy dřívějšího, aktuálně již neaktivního filosofování odhalovat). Antifilosofie (pokud ji odlišujeme od více či emocionálního odporu) je ovšem čímsi velmi speciálním, co si zasluhuje naší mimořádné pozornosti, neboť jednak žije z filosofie, napodobuje ji, ale pokouší se ji zevnitř likvidovat a nechat z ní jen „vnějšek“, techniku. V tom smyslu může mít antifilosofie nejrůznější podoby, od nepochopení, oč v nejhlubším jádru filosofování jde, až po jakousi posedlost myšlenkou, že filosofii je třeba jejími vlastními zbraněmi vyvrátit z kořenů (tj. jde o víc než pouhou skepsi, pochybování, ale jakousi zvláštní zaujatost proti, takřka nenávistné nepřátelství).

(Písek, 080726-1.)